

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci Žanety Hlaváčové:

Transplantace dělohy jako cesta k mateřství

Předkládaná diplomová práce Žanety Hlaváčové patří podle mého názoru celkově do kategorie rozporuplných. Na jednu stranu se jedná o práci, která má naprosto skvělé, originální a aktuální téma, autorka je nepochybně argumentačně i analyticky zdatná a má dobrý materiál k analýze, a na druhou stranu je práce protkaná argumenty a výroky, které se pohybují v obecné, až paušalizující rovině a které tudíž pozitivní hodnocení práce dosti komplikují. Kritika práce je činností i povinností oponenta či oponentky, jako vedoucí práce se tedy zaměřím na její pozitivní a silné momenty. Předně považuji za důležité vyzdvihnout především to, že autorka pracovala po celou dobu velmi samostatně a aktivně. Práce se nerodila úplně snadno a diplomantka ji několikrát musela docela zásadně předělávat. Zejména v posledních dvou měsících před odevzdáním se podle mého názoru práce velmi posunula kupředu, hlavně co se týče organizace a struktury práce a propracování analytické části. Svým tématem i pojetím se jedná o práci, která je velmi aktuální jak sociálně, tak právně, a je přínosná především proto, že otáčí pozornost ke zcela novému tématu, ke kterému (zejména v českém kontextu) zatím není příliš dostupných odborných textů a studií. To je samozřejmě jednou z nejsilnějších dimenzí práce, na druhou stranu to sebou nese úskalí v podobě nedostatečného množství literatury, na kterou by autorka mohla navazovat a polemizovat s ní.

Jako svůj hlavní kontext si autorka vybrala téma transplantace dělohy, který dle mého názoru velmi výstižně poukazuje na zatím velmi málo reflektované problémy spojené s etickou rovinou nových reprodukčních možností. Práce obsahuje adekvátní teoreticko-koncepční část a vyniká některými analytickými postřehy autorky, které, nicméně, by podle mého názoru bylo jednak možné rozpracovat a propracovat ještě hlouběji (akademický potenciál na to autorka rozhodně má a nasbíraný empirický materiál také), a hlavně se často uchylují do příliš sebejistě až ironicky formulovaných a poměrně polemických závěrů (např. o „civilizovaném“ světě či „vyspělosti“ – str. 15, dítěti jako „středobodu vesmíru“ – str. 39, atd.)

Formálně se jedná o práci standardní a dobře připravenou, která se vyznačuje adekvátní a konsistentní strukturou a solidně zpracovanou teoreticko-koncepční částí. Genderové koncepty jsou představeny spíše rudimentárně a heslovitě, stěžejní autoři a

autorky jsou pak často představeni pouze jednou větou. Práci by dle mého názoru prospělo hlubší a promyšlenější zasazení do feministických teorií a větší pozornost intersekcionalním dimenzím stratifikované reprodukce i konceptu mateřství, které by obohatily teoretickou část a zároveň by rovnou z kraje práce ukázaly, že diplomantka je schopná syntézy a kritické reflexe. Musím zde nicméně dodat, že diplomantka se o podobnou propracovanost pokoušela a v přípravných draftech do teoretické části zakomponovala i pasáže představující různé společenské, politické a náboženské kontexty reprodukce a konstrukce mateřství, nicméně nakonec jsme se společně rozhodly, že tyto pasáže práci v dané podobě práci neprospívají a nikam ji neposouvají. Bohužel tyto koncepční rámce a polemiky nebyly v teoretické části adekvátně nahrazeny tak, aby byla skutečně komplexní. Na druhou stranu je třeba vyzdvihnout, že autorka velmi detailně představila nové reprodukční technologie, ze kterých je zřejmé, o jak novou (a tím pádem odborně velmi málo pokrytou) metodu se v případě transplantace dělohy jedná. Práce dle mého názoru disponuje originální a přínosnou empirickou částí, založenou na povedené genderové analýze dostupných mediálních zdrojů zabývajících se transplantací dělohy. V průběhu práce autorka dokládá svou adekvátní znalost domácí i zahraniční odborné literatury na dané téma, i když schopnost aktivně a kriticky s ní pracovat není zcela zjevná. Stylisticky je práce pečlivě připravená, formálně jí nic nechybí, splňuje rozsahová kritéria diplomových prací a citační aparát i jeho zpracování je adekvátní. Metodologicky je práce sebevědomá (místy možná až příliš, metoda CDA není v analytické části zcela dotažená a bylo by možné polemizovat, že se jedná spíše o obsahovou analýzu diskurzu než diskurzivní analýzu obsahu).

Práce je nicméně úspěšná v dalším aspektu, jež je častým úskalím diplomových prací, a totiž v provázanosti teoretické a empirické části práce. Autorce se daří vzájemně odkazovat a provazovat jednotlivé části práce, ve svém celku tedy práce působí velmi čtivým a plynulým dojmem. Z práce je také evidentní, že diplomantka má o téma velký zájem a dotýkají se jí otázky nerovnosti, sociální nespravedlnosti a nerovného přístupu ke zdrojům ve světě. Téma transplantace dělohy nebere jen jako „zajímavé téma k diskusi“, ale jako analytický nástroj k poukázání právě na tyto nerovnosti a rozkrytí mechanismů, kdy pod rouškou technologických inovací a emancipačních snah dochází k disciplinaci určitých segmentů populace.

Z mého pohledu vedoucí práce diplomová práce Žanety Hlaváčové splňuje kritéria kladená na magisterské práce . **Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře až dobře v závislosti na průběhu obhajoby.**